

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ**

**STRATEGII ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA
TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO
NA LATA 2016 - 2020**

**Tomaszów Mazowiecki
2021r**

Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020 jest dokumentem opracowanym w celu wspierania pozytywnych przemian lokalnej polityki społecznej poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań, których realizacja ma przeciwdziałać marginalizacji i wykluczeniu społecznemu w środowisku lokalnym poprzez stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia. Strategia powstała w oparciu o diagnozę stanu problemów społecznych w Tomaszowie Mazowieckim na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr XXIV/242/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 25 lutego 2016r. Wykonanie Uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Tomaszowa Mazowieckiego a monitorowanie i ewaluację Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Realizację strategii przewidziano na okres 5 lat.

Adresatami Strategii byli mieszkańcy miasta zwłaszcza ci najbardziej potrzebujący wsparcia, często marginalizowani i wykluczeni społecznie. W realizacji zadań zaangażowane były instytucje działające w obszarze pomocy społecznej, rozwoju społecznego, kulturalnego miasta, bezpieczeństwa, ochrony zdrowia. Założeniem dokumentu było zintegrowanie działań różnych podmiotów działających w sferze lokalnej polityki społecznej i wzrost aktywności społecznej przyczyniających się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Dane ujęte w sprawozdaniu oparte są na informacjach opracowanych przez poszczególnych realizatorów Strategii.

Ideą niniejszego sprawozdania jest analiza zrealizowanych zadań oraz przedstawienie uwag, które zmierzają do oceny stanu zaawansowania realizacji celów strategicznych i zawierają opis zmian jakie zaszły w okresie sprawozdawczym.

CEL STRATEGICZNY:

PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU W ŚRODOWISKU LOKALNYM POPRZEZ STWORZENIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA

CEL OPERACYJNY:

Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

CEL SZCZEGÓŁOWY:

1.Rozwój aktywnych form pomocy osobom niezatrudnionym, wykluczonym i zagrożonym wykluczeniem

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY IPARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez dostępne instrumenty	Liczba osób skierowanych na: staże,	465	438	296	312	314	PUP UM Tomaszowa Mazowieckiego	Poprawa sytuacji materialnej osób i rodzin Zmniejszenie uzależnienia od świadczeń z pomocy społecznej Poprawa kompetencji psycho – społecznych Nabycie nowych kwalifikacji zawodowych	Z dodatkowych informacji uzyskanych z PUP wynika, że spada liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotnych, co w konsekwencji powoduje zmniejszenie środków napływających do PUP na działania skierowane na aktywizację zawodową osób zarejestrowanych. W związku z powyższym liczba realizowanych działań i osób na nie kierowanych jest mniejsza. Duży spadek liczby szkoleń zawodowych od 2018r wynika również ze zmiany systemu szkoleń z grupowych na indywidualne, które cechowały się większą efektywnością. Widać to w liczbie osób, które po zakończeniu szkolenia podjęły zatrudnienie. W 2019 i 2020 Urząd Miasta nie organizował robót publicznych. MOPS kieruje osoby bezrobotne korzystające z pomocy ośrodka na prace społecznie-użyteczne. Osoby nawet długotrwale bezrobotne chętnie podejmują prace, dzięki którym poprawiają nie tylko swoją sytuację materialną ale również kompetencje psycho-społeczne, jak wzrost
	szkolenia zawodowe,	164	131	81	54	11			
	roboty publiczne,	16	14	9	0	0			
	prace interwencyjne,	93	103	80	136	49			
	miejsca pracy w ramach refundacji kosztów	228	225	168	216	83			
	wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy	119	108	79	80	34			
	Liczba osób, które po zakończeniu szkolenia podjęły zatrudnienie.	101	81	66	46	16			

	Liczba osób skierowanych na prace społecznie użyteczne.	86	97	92	90	53	MOPS PUP		poczucia własnej wartości, umiejętność pracy w zespole. Stan zagrożenia epidemicznego w 2020r spowodował zmniejszenie ilości osób skierowanych na prace społecznie -użyteczne.
Opracowanie i realizacja projektów mających na celu ograniczenie bezrobocia na terenie miasta, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych	Liczba zrealizowanych projektów,	2	1	2	1	1	MOPS PUP	Nabycie nowych kwalifikacji zawodowych	Z informacji uzyskanych z PUP wynika, że w każdym roku kalendarzowym realizowane są 2 projekty przy czym ich realizacja nie kończy się w danym roku ale może przechodzić na następne lata. W tabeli wyszczególniono liczbę projektów zakończonych w każdym roku oraz liczbę osób kończących w tym roku działania projektowe. W każdym roku sprawozdawczym podjęło zatrudnienie znaczna część osób biorących udział w projektach.
	Liczba osób uczestniczących w działaniach, w ramach realizowanych projektów,	690	258	891	510	472			
	Liczba osób które uzyskały kwalifikacje, oraz podjęły zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie	510	211	721	421	410			
Upowszechnianie ekonomii społecznej	Liczba szkoleń, spotkań i konferencji z zakresu ekonomii społecznej	0	0	0	0	0	MOPS PUP UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe KIS	Tworzenie miejsc zatrudnienia socjalnego i spółdzielni socjalnych Podniesienie świadomości osób o znaczeniu ekonomii społecznej	Nie odbyły się szkolenia, spotkania ani konferencje z zakresu ekonomii społecznej z powodu braku zainteresowania wśród osób bezrobotnych. Z tego samego powodu nie powstała spółdzielnia socjalna.
	Liczba uczestników w/w szkoleń, spotkań i konferencji	0	0	0	0	0			
	Liczba nowo powstałych spółdzielni socjalnych	0	0	0	0	0			
	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w spółdzielniach socjalnych	0	0	0	0	0			

CEL OPERACYJNY:

Wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Rozwijanie systemu pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Opracowanie i realizacja Programu rozwiązywania bezdomności i łagodzenia jej skutków	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w sprawie zatwierdzenia Programu rozwiązywania bezdomności i łagodzenia jej skutków	Uchwała Nr XXIV/243/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego (program na lata 2016-2017) Uchwała Nr IV/37/2019 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego (program na lata 2019-2020)					MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe	Wyjście z bezdomności oraz łagodzenie jej skutków	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do 31 marca każdego roku przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu rozwiązywania bezdomności i łagodzenia jej skutków za poprzedni rok na podstawie informacji uzyskanych od poszczególnych realizatorów zadań.
Funkcjonowanie ośrodków wsparcia dla osób bezdomnych na terenie miasta	Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia: - ogrzewalnia - schronisko	153 62	124 52	195 51	96 40	93 40		Zapewnienie schronienia, żywienia oraz poczucia bezpieczeństwa osobom bezdomnym	Na terenie miasta działa schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Tomaszowskie ulica Luboszevska 71 na zasadzie powierzenia realizacji zadania przez Urząd Miasta. W okresie jesienno-zimowym funkcjonuje ogrzewalnia dla osób bezdomnych prowadzona przez w/w organizację pozarządową na zasadzie zlecenia realizacji zadania przez Urząd Miasta. Schronisko zaspokaja potrzeby schronienia, żywienia i poczucia bezpieczeństwa bezdomnym mężczyznom z terenu miasta. Zjawisko bezdomności wśród kobiet jest niewielkie i bezdomne kobiety kierowane są przez MOPS do schronisk dla bezdomnych kobiet poza miasto Tomaszów Mazowiecki.

Tworzenie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności	Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r	0	0	0	0	0		Wyjście z bezdomności	Nie utworzono żadnego indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności z powodu braku osób bezdomnych zainteresowanych pomocą w tym zakresie.
Pomoc finansowa w postaci dodatku mieszkaniowego i energetycznego	Liczba osób otrzymujących:						MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego	Zapobieganie eksmisjom Pomoc w regulowaniu opłat mieszkaniowych	Wszystkie osoby i rodziny zgłaszające się do MOPS z wnioskiem o przyznanie dodatku mieszkaniowego i energetycznego i spełniające wymogi formalne, określone przepisami, otrzymują pomoc. Od 3 lat liczba korzystających osób i wydatków poniesionych na te cele utrzymuje się na podobnym poziomie. Jest to znacząca pomoc w regulowaniu opłat mieszkaniowych.
	- dodatek mieszkaniowy	1509	1347	1255	1205	1105			
	- dodatek energetyczny	169	150	137	134	127			
	Ogólna kwota wydatków w zakresie dodatków mieszkaniowego i energetycznego	2.723.849,34	2.552.520,81	2.350.706,10	2.337.572,68	2.382.171,30			
Odzyskiwanie – przygotowywanie i zasiedlanie komunalnych lokali mieszkalnych	Liczba lokali komunalnych						TTBS Gmina – Miasto Tomaszów Maz.	Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych rodzin o niskich dochodach	W każdym roku TTBS odzyskuje, przygotowuje i zasiedla mieszkania pozostające w jego zasobach rodzinami o niskich dochodach. Dodać należy, że Uchwałą Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego Nr LXI/543/2018 z dnia 26.04.2018 o zmianie Uchwały Nr XLIV/431/2013 z dnia 18.12.2013r w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki uruchomiony został projekt „Mieszkanie za remont”, nie przewidziany w Strategii. Projekt kierowany jest do osób umieszczonych na liście oczekujących na najem lokalu mieszkalnego z zasobów komunalnych. W I etapie przygotowano 5 mieszkań, w II-7 (2018r), w III- 5 (2019r), w IV etapie- 5 mieszkań (2020). Wszystkie mieszkania zostały rozdysponowane. W umowach na wykonanie remontu określono warunki i termin wykonania prac oraz zasady odbioru robót. W czynszu rozliczana jest kwota nakładów wydatkowanych na materiały przeznaczone na wykonanie remontu.
	odzyskanych,	38	51	54	52	50			
	przygotowanych	10	14	36	11	20			
	zasiedlonych	35	44	46	44	33			
Odzyskiwanie, przygotowywanie i zasiedlanie lokali socjalnych dla osób z wyrokami sądowymi o eksmisję z zasobów komunalnych, własnych Spółki, spółdzielni mieszkaniowych, prywatnych i innych	Liczba lokali socjalnych						TTBS Gmina – Miasto Tomaszów Maz. Komornik Właściciele prywatni	Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych rodzin najuboższych	Ze względu na fakt, iż od 2020r panuje stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV2 komornicy nie wykonują wyroków eksmisyjnych. W roku 2020 zasiedlono jednak 7 lokali socjalnych, były to zasiedlenia w okresie styczeń – marzec 2020 oraz zasiedlenia dobrowolne.
	odzyskanych	9	12	17	13	8			
	przygotowanych	2	0	3	2	2			
	zasiedlonych	17	11	7	8	7			

Przygotowywanie i zasiedlanie pomieszczeń tymczasowych dla osób z wyrokami o eksmisję bez prawa do otrzymania lokalu socjalnego	Liczba pomieszczeń tymczasowych przygotowanych zasiedlonych	3 0	3 0	2 0	3 0	3 0	TTBS Gmina – Miasto Tomaszów Maz. Komornik Właściciele prywatni	Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych osób z wyrokami o eksmisję	Wg stanu na koniec roku kalendarzowego w pomieszczeniach tymczasowych nie zamieszkiwała żadna osoba. Pomieszczenia te mają charakter rotacyjny, umowy najmu zawierane są na miesiąc i tak w 2016r zawarto 1 umowę najmu, w 2017r – 1, w 2018r – 2 umowy, w 2019 – 1, w 2020r -0. Ze względu na fakt, iż od 2020r panuje stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV2 komornicy nie wykonują wyroków eksmisyjnych.
---	---	--------	--------	--------	--------	--------	---	--	---

CEL OPERACYJNY:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Minimalizowanie negatywnych skutków przemocy poprzez stworzenie skutecznie działającego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI						REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
		2016	2017	2018	2019	2020			
Opracowanie i realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w sprawie zatwierdzenia Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Uchwała Nr XLIV/428/2013 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 18.12.2013r (program na lata 2014-2016) Uchwała Nr XLIV/408/2017 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 27.04.2017r (program na lata 2017-2020)					MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe PCPR Komenda Powiatowa Policji Kuratorzy sądowi Pedagodzy	Tworzenie nowych form pomocy rodzinie, kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do 31 marca każdego roku przedstawia Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie za poprzedni rok na podstawie informacji zebranych od poszczególnych realizatorów zadań.
Kontynuowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz systemu „Niebieskich Kart”.	Liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty	145	136	136	129	135	MOPS KPP w Tomaszowie Maz. PCPR Oświata MKRPA Służba zdrowia	Ograniczenie zjawiska przemocy i wzrost poczucia bezpieczeństwa rodzin dotkniętych przemocą	Z liczby zakładanych co roku NK wynika, że nie nastąpiło znaczne ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Przyczyną tej tendencji jest podniesienie świadomości społeczeństwa, które zgłasza istniejącą przemoc tak we własnej rodzinie jak i w najbliższym otoczeniu. W 2020r liczba spotkań grup roboczych spadła z powodu zagrożenia epidemicznego.
	Liczba spotkań grup roboczych	304	255	214	304	114			
	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4	4	4			
Kontynuowanie pomocy specjalistycznej, w postaci wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego, interwencyjnego w rodzinach dotkniętych przemocą	Liczba rodzin objętych: - pomocą materialną - pracą socjalną	b/d 63	40 177	19 218	15 90	32 180	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego Zespół Kuratorów Sądowych PCPR OIK	Zmniejszenie negatywnych następstw przemocy u ofiar i świadków przemocy	Podjęto odpowiednie działania interwencyjne w każdym zgłoszonym przypadku. Udzielano pomocy wszystkim rodzinom i osobom, które tego wymagały w zależności od ich potrzeb i kompetencji interweniujących służb tak na miejscu interwencji jak i później w odpowiednich placówkach, gdzie osoby i rodziny były kierowane.

	<p>Liczba przeprowadzonych konsultacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> -psychologicznych w miejscu interwencji - profilaktyczno-doradczych -pogadanki, warsztaty z dziećmi i młodzieżą - porad prawnych w placówkach wsparcia - porad psychologicznych w placówkach wsparcia 	b/d	7	5	11	3	Organizacje pozarządowe	Objęcie pomocą i specjalistycznym wsparciem jak największej liczby osób	Ograniczenie zjawiska przemocy i wzrost poczucia bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą
		27	157	224	203	627			
		b/d	136	234	112	18			
		b/d	23	54	79	26			
		181	127	184	87	40			
	Liczba osób umieszczonych w:								
	- ośrodka dla ofiar przemocy	1	4	3	6	0			
	- domu samotnej matki	0	0	0	2	0			
	- mieszkaniach chronionych	17	16	9	26	20			
	Liczba dzieci zabezpieczonych w środowisku zastępczym	brak statystyk	6	5	5	10			
	Ilość interwencji w rodzinie	96	349	145	1534	199			
Poszerzenie oferty specjalistycznej o wsparcie seksuologa i psychiatry	Liczba zatrudnionych specjalistów	0	0	0	0	0	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego	Zmniejszenie negatywnych następstw przemocy u ofiar i	Nie uruchomiono procedur zmierzających do zatrudnienia specjalistów.

dziecięcego oraz mediatora dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba osób korzystających ze wsparcia	0	0	0	0	0	Zespół Kuratorów Sądowych PCPR OIK Służba zdrowia	świadków przemocy Objęcie pomocą i specjalistycznym wsparciem jak największej liczby osób Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą	
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy	Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy	8	130	107	151	156	MOPS	Zwiększenie skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy	Systematycznie wrasta liczba osób biorących udział w szkoleniach, co przekłada się na wzrost skuteczności działań pomocowych świadczonych przez służby wobec osób dotkniętych problemem przemocy. Brak danych o liczbie szkoleń realizowane przez służby inne niż MOPS.
	Liczba przeprowadzonych szkoleń, kursów, warsztatów związanych z przeciwdziałaniem i ograniczaniem zjawiska przemocy w rodzinie	3	3	6	2	3			
Tworzenie nowych mieszkań chronionych, w tym współfinansowanych ze środków zewnętrznych dla osób dotkniętych przemocą oraz dla osób opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze	Liczba powstałych mieszkań chronionych	0	0	0	0	0	MOPS (KIS) UM Tomaszowa Mazowieckiego MPiPS	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i zabezpieczenie tymczasowego pobytu ofiarom przemocy, osobom opuszczającym placówki opiekuńczo - wychowawcze	W zasobach MOPS funkcjonuje 6 mieszkań chronionych powstałych przed 2016 rokiem, które zapewniają schronienie a tym samym poczucie bezpieczeństwa ofiarom przemocy. Ta ilość mieszkań zaspokaja potrzeby miasta w tym zakresie. Mieszkania zarządzane są przez MOPS na podstawie zawartych umów użyczenia z UM. W mieszkaniach osoby mogą przebywać do dwóch lat, w tym okresie realizują indywidualny plan usamodzielniania. Rodziny, których dochód nie przekracza progu kryterium dochodowego określonego w Ustawie o pomocy społecznej nie ponoszą żadnej odpłatności za eksploatację mieszkania chronionego. W sytuacjach, gdy dochód rodziny przekroczy kryterium dochodowe, MOPS nalicza odpłatność za użytkowanie mieszkania chronionego zgodnie z Uchwałą nr LXIV/540/10 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego. Odpłatność ta ustalana jest procentowo i dotyczy samych kosztów eksploatacyjnych wg stanu zużycia, bez opłat za czynsz, ubezpieczenie.

CEL OPERACYJNY:

Przeciwdziałanie i ograniczenie dysfunkcji społecznych spowodowanych uzależnieniami poprzez rozszerzenie działalności w zakresie profilaktyki osób zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych i ich rodzin

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Ograniczenie skali zjawiska uzależnienia wśród mieszkańców miasta w szczególności przez dzieci i młodzież

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Opracowanie i realizacja Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych i ich bliskich	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w sprawie zatwierdzenia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych i ich bliskich	2016r. -Uchwała Nr XXI/208/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 22.12.2015r.	2017r. -Uchwała NrXXXVI/330/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 24.11.2016r	2018r. -Uchwała Nr LVI/503/2017 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 21.12.2017r.	2019r. -Uchwała Nr IV /39/2019 Rady Miejskiej Tomaszow Mazowieckiego z dnia 17.01.2019r.	2020r. -Uchwała NrXXI/182/2019 Rady Miejskiej Tomaszow Mazowieckiego z dnia 19.12.2019r.	UM Tomaszowa Mazowieckiego MOPS Sąd Rejonowy MKRPA Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe Placówki kultury PLU OIK Komenda Powiatowa Policji Straż Miejska inne podmioty	Tworzenie skutecznych form pomocy w celu zmniejszenia skali zjawiska uzależnienia	Corocznie na przestrzeni okresu sprawozdawczego dokonywana jest diagnoza problematyki uzależnienia alkoholowego, oparta o sprawozdania wszelkich podmiotów realizujących zadania w obszarze podjętych Uchwał Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i ich Bliskich. Realizatorzy i Partnerzy w ramach działania mają możliwość przedstawienia własnych pomysłów na usprawnienie systemu pomocy w celu zmniejszenia skali zjawiska uzależnień na terenie Tomaszowa Maz.

Opracowanie i realizacja Miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w sprawie zatwierdzenia Miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii	2016-2018 r. Uchwała Nr XXI/207/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 22.12.2015 2019-2020 Uchwała Nr IV/38/2019 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 17.01.2019					UM Tomaszowa Mazowieckiego PLU MOPS Komenda Powiatowa Policji Organizacje pozarządowe inne podmioty	Tworzenie skutecznych form pomocy w celu zmniejszenia skali zjawiska uzależnienia	Corocznie na przestrzeni okresu sprawozdawczego dokonywana jest diagnoza problematyki narkomanii, oparta o sprawozdania wszelkich podmiotów realizujących zadania w obszarze podjętych Uchwał Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Realizatorzy i Partnerzy w ramach działania mają możliwość przedstawienia własnych pomysłów na usprawnienie systemu pomocy w celu zmniejszenia skali zjawiska narkomanii na terenie Tomaszowa Maz.
Organizacja akcji profilaktycznych, trzeźwościowych oraz lokalnych imprez promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień	Liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych i trzeźwościowych	5	9	7	6	0	MKRPA UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe	Zmniejszenie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu Podniesienie poziomu świadomości społecznej	Wszystkie działania profilaktyczne miały charakter ogólnodostępny dla mieszkańców Tomaszowa Maz. Realizowane były w ramach atrakcyjnych imprez lokalnych, mających na celu wzbudzenie zainteresowania jak najszerszej grupy odbiorców. Corocznie, w zależności od możliwości organizacyjnych, przeprowadzanych jest kilka akcji z zakresu profilaktyki uzależnień takich jak np. „Bieg Malinowskiego”, „Bieg z miłości dla zdrowia”, „Ubiegamy się o zdrowie – bieg z Wandą Panfil”, „Dzień Dziecka, Tomaszowskie Forum Trzeźwości”, Tydzień profilaktyczny – wolni od uzależnień”, „Piknik Lokalni Niebanalni”, „Piknik Postaw na Rodzinę”, „Rodzinny Rajd Rowerowy im. Witolda Pileckiego” i inne o charakterze lokalnym. W roku 2020 nie odbyła się żadna zaplanowana inicjatywa profilaktyczna z racji stanu zagrożenia epidemiologicznego SARS-CoV-2 na terenie kraju oraz panujących restrykcji sanitarnych.
Prowadzenie lokalnych kampanii profilaktyczno – edukacyjnych, włączanie się w ogólnopolskie kampanie informacyjne min. na rzecz zapobiegania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków.	Liczba przeprowadzonych kampanii	3	3	3	3	0	MKRPA UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe Szkoły	Podniesienie poziomu świadomości społecznej Zmniejszenie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków	Od wielu lat utrzymywane są na stałym poziomie 3 doroczne kampanie profilaktyczno – edukacyjne na rzecz zapobiegania uzależnieniom tj. „Piknik Lokalni Niebanalni”, „Tomaszowskie Forum Trzeźwości” oraz piknik rodzinny „Postaw na Rodzinę”. W ramach wszystkich trzech lokalnych kampanii, przeprowadzonych zostało wiele działań zmierzających do zapobiegania uzależnieniom oraz promowania zdrowego stylu życia. Masowy charakter wydarzeń, w tym różne koncerty, biegi trzeźwościowe, akcje charytatywne, festyny i bale abstynenckie warsztaty i szkolenia oraz wiele innych atrakcji miały na celu podnoszenie poziomu świadomości społecznej i zapobieganie problematyce uzależnień. W roku 2020 nie odbyła się żadna zaplanowana

									inicjatywa profilaktyczna z racji stanu zagrożenia epidemiologicznego SARS-CoV-2 na terenie kraju oraz panujących restrykcji sanitarnych.
Zatrudnienie specjalistów z zakresu leczenia uzależnień	Liczba zatrudnionych specjalistów- terapeutów uzależnień	3	4	4	5	5	Poradnia Leczenia Uzależnień	Udzielenie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym	Zatrudnienie specjalistów z zakresu terapii uzależnień realizowane jest w Poradni Leczenia Uzależnień, świadczącej wsparcie nieodpłatne w ramach umowy z NFZ. Stwierdzić należy wzrost liczby zatrudnionych terapeutów na przestrzeni okresu sprawozdawczego. Podkreślenia wymaga również, że osoby uzależnione oraz współuzależnione objęte są również głównie wsparciem psychologicznym w wielu punktach na terenie miasta Tomaszowa Maz.
Zwiększenie dostępu do wykwalifikowanych terapeutów	Liczba udzielonych porad terapeutycznych	432	596	188	889	319	Poradnia Leczenia Uzależnień MKRPA MOPS Stowarzyszenia Abstynenckie	Udzielenie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym	Każda osoba uzależniona oraz jej rodzina mają możliwość otrzymania specjalistycznej pomocy terapeutycznej w ramach posiadanych potrzeb. Zadania realizowane są w zakresie pomocy instytucjonalnej a także poprzez udział Kościoła Katolickiego i innych Związków Wyznaniowych oraz funkcjonujących na terenie miasta Fundacji i Stowarzyszeń Abstynenckich.
Współpraca ze środowiskami kościelnymi w różnych aspektach problematyki alkoholowej i przemocy w rodzinie	Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia przy parafiach Liczba akcji oraz szkoleń promujących trzeźwość	Brak danych statystycznych 3	Brak danych statystycznych 3	Brak danych statystycznych 3	Brak danych statystycznych 3	Brak danych statystycznych 0	MKRPA Dekanat Tomaszowski - Parafie	Zmniejszenie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu	Prowadzone przy Parafiach Katolickich grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, nie prowadzą ewidencji statystycznej podopiecznych. Działania tam prowadzone nastawione są na szeroko rozumianą anonimowość, która jest elementem terapii. Ważnym aspektem działalności Kościoła jest działalność charytatywna i dobroczynna obejmująca ogół inicjatyw podejmowanych w celu udzielenia pomocy biednym i potrzebującym, głównie osobom uzależnionym od alkoholu. Lokalne akcje promujące trzeźwość i zdrowy styl życia, opisane zostały powyżej w ramach kampanii profilaktyczno – edukacyjnych.
Zwiększenie dostępności do informacji o zagrożeniach jakie niesie nadużywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych	Liczba organizowanych lokalnych imprez promujących zdrowy styl życia Ilość prowadzonych akcji informacyjnych i trzeźwościowych	5 2	9 2	7 2	6 2	0 0	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego MKRPA Organizacje pozarządowe	Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców miasta	Dostęp do informacji pogłębiającej świadomość społeczną mieszkańców Tomaszowa Maz. na temat szkodliwego wpływu substancji psychoaktywnych na organizm człowieka jest na dobrym poziomie. Imprezy lokalne i wydarzenia, dostęp do specjalistów, prowadzone strony internetowe, rozpowszechniane materiały edukacyjne, prowadzone szkolenia i warsztaty kształtują pozytywnie świadomość i wiedzę społeczną

									na temat uzależnień. Lokalne imprezy promujące zdrowy styl życia opisane zostały powyżej w punkcie dotyczącym organizacji akcji profilaktycznych, trzeźwościowych oraz lokalnych imprez promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień. Wprowadzony reżim sanitarny związany z epidemią wirusa SARS-CoV-2 w 2020 roku znacznie ograniczył dostęp do świadomości społecznej, uniemożliwiając prowadzenie dotychczasowej działalności na planowanym poziomie.
Prowadzenie cyklicznych zajęć z młodzieżą szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych o tematyce FASD	Liczba osób uczestniczących w zajęciach Liczba odbytych zajęć	148 2	250 2	274 1	198 2	21 1	MKRPA Pedagogzy szkolni	Zwiększenie świadomości społecznej młodzieży	Na terenie placówek oświatowych specjaliści prowadzą zajęcia dydaktyczne z dziećmi i młodzieżą szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych o tematyce FASD. Zajęcia skierowane były dla ogółu uczniów w klasach w ramach zajęć lekcyjnych.
Kontynuowanie systemu wsparcia dla dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodzin	Liczba dzieci i rodzin objętych wsparciem	Brak danych statystycznych	Brak danych statystycznych	Brak danych statystycznych	Brak danych statystycznych	Brak danych statystycznych	MKRPA	Zwiększenie skuteczności pomocy dla dzieci i rodzin z Płodowym Zespołem Alkoholowym	MKRPA w ramach działań własnych, nie prowadziła w okresie sprawozdawczym wsparcia dla rodzin oraz dzieci u których zdiagnozowany został Płodowy Zespół Alkoholowy. Nie prowadzi również danych statystycznych innych podmiotów, które mogłyby taką formę wsparcia świadczyć.
Kontynuowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach	Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych Liczba wydanych materiałów edukacyjnych	1 Brak danych statystycznych	1 Brak danych statystycznych	0 Brak danych statystycznych	0 Brak danych statystycznych	2 600	KPP Straż Miejska Straż Pożarna	Zwiększenie świadomości społecznej Zmniejszenie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu	Działania edukacyjne skierowane były za pośrednictwem służb społecznych do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych. W ramach pogadanek i prelekcji, wydane zostały również materiały informacyjne oraz inne gadżety promujące bezpieczeństwo na drogach. Brak danych statystycznych w zakresie liczby wydanych materiałów edukacyjnych.
Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich bliskich	Liczba osób korzystających z konsultacji	185	150	150	150	147	MKRPA UM Tomaszowa Mazowieckiego Stowarzyszenia Abstynenckie	Zwiększenie skuteczności pomocy dla osób uzależnionych i ich bliskich	Na terenie miasta Tomaszowa Maz. funkcjonuje kilka punktów konsultacyjnych w ramach Stowarzyszeń Abstynenckich. Instytucje takie jak MKRPA czy MOPS świadczą wsparcie dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach pomocy instytucjonalnej, poradnictwa, interwencji kryzysowej, pracy socjalnej itp.
Prowadzenie działań edukacyjnych wobec	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych	118	91	111	115	18	MKRPA UM Tomaszowa	Podniesienie świadomości dorosłych	Wszystkie działania w zakresie edukacji i dystrybucji napojów alkoholowych prowadzonej przez punkty

dorosłych mieszkańców w szczególności sprzedawców w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim							Mazowieckiego	<p>mieszkańców w respektowaniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości</p> <p>Zmniejszenie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu przez nieletnich</p>	<p>sprzedaży bezpośredniej oraz w ramach funkcjonujących barów, pubów, restauracji itp., prowadzone są przez przedstawicieli MKRPA, która wydaje również pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. MKRPA sprawuje również funkcję kontrolną w zakresie poprawnej dystrybucji napojów alkoholowych.</p> <p>MKRPA prowadzi swoją działalność w ramach Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---------------	---	--

CEL OPERACYJNY:**Kompleksowe wsparcie osób starszych w życiu społecznym****CEL SZCZEGÓŁOWY:****Stworzenie warunków do godnego życia seniorów**

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OSIĄGNIĘTE EFEKTY	UWAGI
Kontynuowanie działań realizowanych przez Dom Dziennego Pobytu	Liczba osób uczęszczających na zajęcia do Domu Dziennego Pobytu	23	19	29	36	32	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego	Aktywizacja społeczna osób starszych	W październiku 2018r powstał Dom Dziennego Pobytu w ramach projektu Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych w nowo zaadoptowanym budynku dla 30 uczestników. Zrezygnowano z dotychczas wynajmowanych pomieszczeń w DPS nr 2, gdzie przewidziano miejsca jedynie dla 15 uczestników. Uczestnicy z tej placówki zostali skierowani do nowego domu. Placówka zapewnia rehabilitację, różnorodną terapię zajęciową, udział w imprezach okolicznościowych i wydarzeniach kulturalnych miasta.
Promowanie aktywnego stylu życia wśród osób starszych	Liczba organizowanych działań promujących zdrowy styl życia	104	104	153	126	104	MOPS (KIS) UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe Miejskie Centrum Kultury	Integracja seniorów ze społecznością lokalną Pobudzanie aktywności własnej osób starszych	Liczba podmiotów promujących aktywny styl życia osób starszych wzrosła i utrzymuje się na tym poziomie . Spadek liczby działań w 2020r spowodowany jest zagrożeniem epidemicznym. Oferowane są różnorodne działania: warsztaty, wykłady, wycieczki, koncerty, debaty, imprezy okolicznościowe, nauka języków obcych, informatyki, spotkania taneczne i integracyjne i inne.
	Liczba podmiotów promujących zdrowy styl życia	13	13	16	16	16			
Kontynuowanie i wspieranie działalności stowarzyszeń i grup nieformalnych zrzeszających seniorów na terenie miasta	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	ok. 2500	ok. 2500	ok. 2500	ok. 3000	ok. 3000	MOPS (KIS) UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje	Integracja seniorów ze społecznością lokalną Pobudzanie aktywności własnej osób starszych	Wszelkie działania skierowane do seniorów cieszą się dużą popularnością, liczba uczestników wzrasta. Realizowane były dwa projekty „Kawka za złotówkę” i „Kino za złotówkę”.

	Ilość projektów i partnerstw	2 liczba umów 7	1 7	1 10	1 10	1 11	pozarządowe Placówki kultury	Współpraca pomiędzy stowarzyszeniami i grupami nieformalnymi	Liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na wsparcie realizacji zadań publicznych wspierających aktywność seniorów i ich integrację ze społecznością lokalną.
Powstanie poradni geriatrycznej	Powstanie poradni	0	0	0	0	0	Starostwo Powiatowe UM Tomaszowa Mazowieckiego inne podmioty	Poprawa dostępności do usług leczniczych dla seniorów	Nie utworzono poradni z powodu braku lekarzy specjalistów. Przed okresem epidemii w Tomaszowskim Centrum Zdrowia utworzono pododdział geriatryczny przy oddziale wewnętrznym.
Kampania społeczna poświęcona przeciwdziałaniu dyskryminacji osób starszych	Ilość przeprowadzonych kampanii	0	0	0	0	0	Rada Seniorów UM Tomaszowa Mazowieckiego Inne podmioty	Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat problemów seniorów	Brak kampanii, realizowane były działania lokalne w stowarzyszeniach seniorów i grupach nieformalnych.
Kampania społeczna propagująca ideę wolontariatu 60 +	Ilość przeprowadzonych kampanii	0	0	0	0	0	UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe Placówki kultury	Zwiększenie ilości wolontariuszy 60 +	Nie zrealizowano kampanii.
Opracowanie i realizacja Miejskiego systemu wspierania aktywności dla seniorów „Tomaszów dla seniorów”	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego w sprawie zatwierdzenia Miejskiego systemu wspierania aktywności dla seniorów	Uchwała Nr XXVI/262/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 31.03.2016r (program na lata 2016-2017) Uchwała Nr LIX/521/2018 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 22.02.2018 (program na lata 2018-2020)					UM Tomaszowa Mazowieckiego MOPS Organizacje pozarządowe Placówki kultury inne podmioty	Tworzenie skutecznych form pomocy dla seniorów	Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia przedstawia co roku Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego sprawozdania zbiorcze z realizacji programu „Tomaszów dla seniorów” sporządzony na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów działań
Propagowanie działalności Rady Seniorów	Ilość spraw prowadzonych przez Radę	6	5	12	9	5	UM Tomaszowa Mazowieckiego Tomaszowska Rada Seniorów	Dotarcie do jak największej liczby mieszkańców	Rada Seniorów na bieżąco rozpatruje zgłaszane do niej sprawy osób starszych.
Rozwój wolontariatu działającego na rzecz pomocy osobom starszym	Liczba osób objętych wsparciem wolontariuszy	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	200	UM Tomaszowa Mazowieckiego MOPS	Zwiększenie skuteczności pomocy	Brak możliwości oceny tendencji z powodu nieprzeprowadzenia statystyk w tym zakresie. Zagrożenie epidemiczne w 2020 roku i potrzeba ochrony

	Liczba wolontariuszy	brak statystyk	brak statystyk	9	7	30	Organizacje pozarządowe		zdrowia seniorów spowodowała ogromny wzrost liczby wolontariuszy działających na rzecz osób starszych.
Stworzenie systemu wsparcia dla seniorów	Ilość udzielonych porad	10	11	16	49	13	UM Tomaszowa Mazowieckiego MOPS Organizacje pozarządowe	Stworzenie systemu pomocy m. in.: prawnej i psychologicznej w ramach potrzeb seniorów	Działania obejmowały porady prawne i psychologiczne. Od października 2018r powstała możliwość skorzystania z porad prawnych i psychologicznych w ramach projektu Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych. Od stycznia 2016r porady prawne bezpłatne były dostępne bez ewidencji liczby korzystających osób.
Systematyczne podnoszenie jakości usług opiekuńczych	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	51	54	83	120	190	MOPS	Zmniejszenie liczby osób wymagających skierowania do DPS	Od października 2018r usługi w MOPS świadczone były również w ramach powstałego Tomaszowskiego Centrum Usług Społecznych. Oferowano usługi opiekuńcze, opiekuńcze specjalistyczne oraz asystenckie. Spowodowało to ogromny wzrost liczby osób objętych pomocą a tym samym odciążenie pracujących członków rodzin opiekujących się seniorami. Niestety brak oferty usług ze spółdzielni socjalnej oferującej pomoc w godzinach popołudniowych, wieczornych, nocnych i w weekendy spowodował tylko nieznaczne zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej. I tak w 2016 wydano 45 skierowań do dps dla osób starszych, w 2017r – 48, w 2018r- 44, w 2019r – 51, w 2020r – 37.
	Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych	4.197	3.205	4.815	10.917	18.011		Utrzymanie jak najdłużej w środowisku rodzinnym osób nie wymagających całodobowej opieki	
Rozszerzenie usług spółdzielni socjalnej o usługi opiekuńcze w godzinach popołudniowych, weekendy i święta	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	0	0	0	0	0	Spółdzielnia socjalna	Utrzymanie jak najdłużej w środowisku rodzinnym osób nie wymagających całodobowej opieki Zmniejszenie liczby osób wymagających skierowania do DPS - u	Nie utworzono spółdzielni socjalnej z powodu braku osób zainteresowanych jej utworzeniem i świadczeniem określonych usług.
	Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych	0	0	0	0	0			
Poprawa lub utrzymanie sprawności fizycznej seniorów poprzez organizację lub wspieranie działań, prelekcji i pokazów z zakresu aktywności fizycznej seniorów	Ilość przeprowadzonych działań	18	16	29	28	23	UM Tomaszowa Mazowieckiego Rada Seniorów MOPS Organizacje pozarządowe grupy nieformalne inne instytucje	Utrzymanie sprawności fizycznej seniorów	Ilość działań kierowanych do seniorów na rzecz utrzymania ich sprawności fizycznej od 2017r wzrasta. Oferowane są różnorodne formy aktywności sportowej tak na świeżym powietrzu jak i w salach, basenach oraz działania promujące aktywność fizyczną i jej rolę dla zdrowia seniorów. Spadek w 2020r spowodowany zagrożeniem epidemicznym i nałożonymi restrykcjami.

Podejmowanie działań międzypokoleniowych	Ilość przeprowadzonych działań	11	6	18	14	1	UM Tomaszowa Mazowieckiego MOPS organizacje pozarządowe placówki kultury	Integracja środowisk senioralnych z innymi grupami wiekowymi	Wszelkie podejmowane działania międzypokoleniowe powodują integracje seniorów z innymi grupami wiekowymi. W 2020r podjęto tylko jedno działanie z powodu zagrożenia epidemicznego.
Wprowadzenie pakietów rehabilitacyjnych dla osób starszych w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych	Ilość wprowadzonych usług	5	4	5	4	5	UM Tomaszowa Mazowieckiego ORDN	Poprawa i utrzymanie sprawności ruchowej seniorów	Wszystkie oferowane pakiety rehabilitacyjne cieszą się dużą popularnością wśród seniorów i wpływają na utrzymanie sprawności ruchowej seniorów.
	Ilość wykonanych zabiegów	898	2110	1978	2938	2326			
Powstanie przy DPS miejsca do dziennego pobytu osób zależnych	Powstanie miejsca dziennego pobytu	0	0	0	0	0	UM Tomaszowa Mazowieckiego PCPR Starostwo Powiatowe Organizacje pozarządowe MOPS	Zapewnienie dziennej opieki osobom starszym i zależnym	Nie powstało miejsce do dziennego pobytu osób zależnych przy DPS, jednak w 2018r zwiększono liczbę miejsc w Domu Dziennego Pobytu. Ze względu na duże zainteresowanie tą formą pomocy w 2021r realizowany jest kolejny taki projekt z miejscami pobytu dziennego dla osób zależnych.
Utworzenie w DPS oddziału krótkoterminowego pobytu dla osób starszych w razie potrzeby na czas określony	Powstanie oddziału	0	0	0	0	0	UM Tomaszowa Mazowieckiego PCPR Starostwo Powiatowe Organizacje pozarządowe MOPS	Zapewnienie opieki osobom starszym na czas wyjazdu ich opiekunów	W zależności od zgłaszanych potrzeb MOPS wydaje również skierowania do domów pomocy społecznej na czas określony.

CEL OPERACYJNY:

Stworzenie skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OSIĄGNIĘTE EFEKTY	UWAGI
Systematyczne podnoszenie jakości usług opiekuńczych	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	14	9	12	15	21	MOPS	Zmniejszenie liczby osób wymagających skierowania do DPS-u Utrzymanie jak najdłużej w środowisku rodzinnym osób niewymagających całodobowej opieki	Pomimo iż wzrasta liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych oraz liczba świadczonych godzin usług nie maleje liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej: w 2016r skierowano 6 osób niepełnosprawnych, w 2017-14, w 2018 – 19, w 2019 – 16, w 2020 – 18. Ponieważ liczba godzin świadczonych usług i liczba osób niepełnosprawnych z nich korzystających wzrasta to można wnioskować, że osoby te pozostają w swoim środowisku tak długo, jak tylko mogą funkcjonować w nim z pomocą opiekunki.
	Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych	859	676	778	1057	2144			
Rozszerzenie usług spółdzielni socjalnej o usługi opiekuńcze w godzinach popołudniowych, weekendy i święta	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	0	0	0	0	0	Spółdzielnia socjalna	Utrzymanie jak najdłużej w środowisku rodzinnym osób niewymagających całodobowej opieki Zmniejszenie liczby osób wymagających skierowania do DPS-u	Nie utworzono spółdzielni socjalnej z powodu braku osób zainteresowanych jej utworzeniem i świadczeniem określonych usług.
	Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych	0	0	0	0	0			

Nacisk na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych w osiąganiu przez nich samodzielności	Liczba osób niepełnosprawnych, które osiągnęły samodzielność społeczną	3	5	2	2	2	MOPS ŚDS Warsztaty Terapii Zajęciowej PCPR UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe	Poprawa sytuacji socjalno – bytowej Integracja ze środowiskiem	Z uzyskanych danych wynika, że część osób niepełnosprawnych osiągnęła samodzielność społeczną dzięki podjęciu zatrudnienia a część dzięki zamieszkaniu poza rodziną pochodzenia co wskazuje że ich sytuacja socjalno-bytowa uległa poprawie. Sam fakt poszukiwania i podjęcia zatrudnienia i decyzja samodzielnego zamieszkania wskazuje na osiągnięcie integracji ze środowiskiem i pojawienie się poczucia odnalezienia w szerokim społeczeństwie. Nadal jest to jednak niewielka liczba.
Aktywizacja zawodowa oraz organizowanie szkoleń zawodowych dostosowanych do wymogów rynku pracy dla osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach zawodowych	0 0 13	0 0 14	0 0 4	0 0 0	0 0 3	MOPS PCPR PUP	Nabycie kwalifikacji zawodowych przez osoby niepełnosprawne Zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia	MOPS nie realizował szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, osoby takie uczestniczyły w warsztatach i psychoterapii indywidualnej. Również PCPR nie organizowało szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych. Wg danych z PUP liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach zawodowych jest bardzo niska. Nie wpływa więc znacząco na nabycie kwalifikacji zawodowych a tym samym na zwiększenie szansy podjęcia zatrudnienia. A to bezpośrednio przekłada się na w/w efekt jakim jest poprawa sytuacji materialno-bytowej.
Inicjowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych	Ilość wniosków złożonych o zlikwidowanie barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych	105	137	126	146	147	PCPR	Zwiększenie dostępności do infrastruktury dla osób niepełnosprawnych	Liczba składanych wniosków o zlikwidowanie barier wzrasta, co wynika z rosnącej świadomości osób niepełnosprawnych co do możliwości skorzystania z pomocy, ich chęci uczestnictwa w życiu społecznym oraz potrzeby samodzielności w środowisku życia.
Zapewnienie świadczeń rehabilitacyjnych w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych	Ilość świadczeń rehabilitacyjnych	52.168	54.245	55.089	53.224	21.518	UM Tomaszowa Mazowieckiego ORDN	Poprawa dostępności do świadczeń	Na przestrzeni lat zauważa się stałe duże zainteresowanie wszelkimi świadczeniami rehabilitacyjnymi oferowanymi w ORDN. Oferowane są kinezyterapia, fizykoterapie, hydroterapię, masaż suchy, różnorodne terapie, integrację sensoryczną, trening umiejętności społecznych. Spadek ilości w 2020r spowodowany zagrożeniem epidemicznym.

CEL OPERACYJNY:

Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Wielowymiarowe wsparcie rodziny w wypełnianiu swojej funkcji

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI	
Opracowanie i realizacja Miejskiego programu wspierania rodziny	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w sprawie zatwierdzenia Miejskiego programu wspierania rodziny	Uchwała Nr XXIV/241/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego (program na lata 2016-2018) Uchwała Nr V/50/2019 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego (program na lata 2019-2021)						MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego PCPR Organizacje pozarządowe Parafie Placówki oświatowe Placówki kulturalne	Tworzenie oferty pomocowej odpowiadającej potrzebom rodzin z terenu miasta	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do 28 lutego każdego roku przedstawia radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego sprawozdania zbiorcze z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny, sporządzone na podstawie informacji zebranych od poszczególnych realizatorów zadań.
Opracowywanie i realizowanie programów i projektów nakierowanych na wspieranie rodzin	Liczba opracowywanych i realizowanych projektów i programów: - warsztaty, pogadanki, spotkania - realizacja programów profilaktycznych - kampanie prorodzinne, festyny	6	4	5	4	0	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe Parafie	Tworzenie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	W latach 2016-2019 zrealizowano pikniki „Postaw na rodzinę” w ramach programu „Inicjowanie i wsparcie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej”, spotkania choinkowe, w czasie których zaproszone dzieci uczestniczyły w seansach filmowych lub spektaklach Teatru Profilaktyczno-Terapeutycznego „Moralitet”, Forum Trzeźwości, pikniki rodzinne przy parafiach, Marsze dla Życia i Rodziny. Pikniki organizowane przez MOPS poprzedzane były warsztatami z rodzicami, które prowadzili psychologowie na temat współczesnych	

	Liczba osób objętych programami i projektami	bez limitu uczestników	bez limitu uczestników	bez limitu uczestników	bez limitu uczestników	bez limitu uczestników			zagrożeń. Działania te opierały się na idei wspólnego spędzania czasu i aktywności rodziców i dzieci. Uczestnictwo rodzin nie było limitowane ilościowo. W 2020r nie udało się zrealizować zakładanych działań z powodu zagrożenia epidemicznego.
Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	93	106	113	130	138	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego	Realizacja zobowiązań gminy wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i koszty ponoszone na tę formę pomocy stale rosną choć nie drastycznie wzrastają mimo zwiększenia liczby rodzin pozostających pod opieką asystenta rodziny. Jest to spowodowane m.in. wzrostem świadomości społeczeństwa i wyczuwaniem na krzywdę dzieci, co jest zgłaszane do służb, które podejmują stosowne działania.
	Wysokość poniesionych kosztów	522.888,39	537.895,29	731.181,52	929.929,35	1.043.075,28			
Zapewnienie opieki asystenta rodziny rodzinom dotkniętym problemami opiekuńczo – wychowawczymi	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS	2	3	4	4	4	MOPS	Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej	Mimo podejmowanych działań cel nie został osiągnięty, w kolejnych latach wzrasta liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Jednak każdego roku widać efekty pracy asystentów rodzin. I tak w 2016 r 4 rodziny zakończyły współpracę z asystentem z powodu nabycia i poprawy kompetencji wychowawczych, w 2017- 8 rodzin, w 2018- 8 rodzin, w 2019- 2 rodziny, w 2020- 10 rodzin.
	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny/liczba dzieci w tych rodzinach	46/111	54/144	77/150	68/168	75/171			
Zatrudnienie asystentów rodziny współfinansowane ze środków zewnętrznych	Liczba zatrudnionych asystentów	2	3	0	0	4	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego MPiPS WUP	Zapewnienie opieki asystenta jak największej liczbie rodzin wymagających jego pomocy	Cel jest realizowany.
Zwiększenie dostępności i poszerzenie oferty w zakresie specjalistycznego poradnictwa	Liczba udzielonych porad: - psychologicznych	566	1335	1825	647	959	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego Poradnia psychologiczno - pedagogiczna	Zapewnienie maksymalnego wsparcia rodziny w sytuacjach kryzysowych	Od 2019 roku brak danych o liczbie porad udzielanych przez Poradnię Psychologiczno-pedagogiczną. Jednocześnie brak ewidencji liczby porad prawnych spowodowanych zwiększoną dostępnością porad przy braku konieczności przedstawienia skierowania.
	- prawnych	23	9	brak ewidencji	brak ewidencji	brak ewidencji			
	Liczba podmiotów udzielających wsparcia	6	4	3	3	2			

	Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia	456	606	brak ewidencji	brak ewidencji	brak ewidencji			
Zwiększenie pomocy społecznej dla rodzin z dziećmi poprzez zaspokajanie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (programy dożywiania i wsparcia rzeczowego, system stypendialny, pomoc przy dofinansowaniu wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym)	Liczba rodzin objętych pomocą,	897	697	608	558	537	MOPS UM Tomaszowa Mazowieckiego	Objęcie jak największym wsparciem mieszkańców miasta	Wszystkie rodziny zgłaszające się o pomoc do MOPS spełniające kryteria zawarte w Ustawie o pomocy społecznej mają przyznaną pomoc zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Liczba korzystających z pomocy rodzin z dziećmi systematycznie spada od 2016r – jest to pierwszy rok przyznania rządowego programu Świadczenia wychowawczego 500+.
	Liczba dzieci objętych programem stypendialnym,	966	661	476	396	316			
	koszty programu	979.871	613.107,68	594.526,07	584.196,04	320.732,78			
	Liczba dzieci i młodzieży które skorzystały z wypoczynku letniego i zimowego	112	170	115	201	30			
	Liczba dzieci korzystających z dożywiania w żłobkach, przedszkolach, szkołach	1164	774	664	693	577			
	koszty dożywiania	600.739,92	393.647,56	349.576,38	389.122,50	183.117,50	Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe Parafie TPD Wydział Oświaty		Sukcesywne zmniejszanie się liczby dzieci objętych programem stypendialnym i kosztów programu spowodowane jest uruchomieniem od kwietnia 2016 roku rządowego programu Świadczenie wychowawcze 500+.
Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, w tym stworzenie miejsc pozalekcyjnych	Liczba nowo utworzonych miejsc pozalekcyjnych	0	2	0	0	0	UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe Parafie	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	Do 2016r funkcjonowały dwie świetlice. W 2017 r powstały dwie nowe świetlice opiekuńczo-wychowawcze, przy czym jedna z nich zakończyła działalność w lipcu 2020r. Ponadto na terenie miasta funkcjonują świetlice przy parafiach katolickich, które nie zostały ujęte w strategii.
	Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia	105	135	138	135	135			
Kontynuowanie i realizacja Ogólnopolskiej oraz Tomaszowskiej Karty Dużej	Liczba wydanych kart Dużej Rodziny 3+						UM Tomaszowa Mazowieckiego	Promowanie modelu rodziny wielodzietnej oraz kształtowanie	Wzrasta liczba wydawanych kart dużej rodziny, które uprawniają rodziny wielodzietne do zniżek w różnego rodzaju punktach usługowych, handlowych, placówkach

Rodziny 3+	- ogólnopolskich	85	66	162	1222	654		pozytywnego jej wizerunku Wspieranie funkcji rodzicielskiej poprzez wyrównywanie szans lepszemu rozwojowi dzieci wychowywanych w rodzinie wielodzietnej	kulturalnych, sportowych co zwiększa możliwości rozwoju dzieci na różnych płaszczyznach.
	- tomaszowskich	74	510	834	218	1138			

CEL OPERACYJNY:**Poprawa stanu zdrowia mieszkańców miasta****CEL SZCZEGÓŁOWY:****Podniesienie poziomu i systemu ochrony zdrowia mieszkańców**

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Wspieranie i przeprowadzanie kampanii prozdrowotnych oraz informacyjno – profilaktycznych dla mieszkańców miasta	Liczba przeprowadzonych kampanii	14	14	8	4	1	UM Tomaszowa Mazowieckiego Organizacje pozarządowe Placówki opieki zdrowotnej Instytucje oświatowe i kultury	Podniesienie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców	Przeprowadzane kampanie prozdrowotne oraz informacyjno-profilaktyczne kierowane były do różnych grup społecznych: kobiet – badania mammograficzne, dla dzieci i młodzieży – świadczenie usług stomatologicznych, seniorów – zapobieganie chorobom układu krążenia, badania w kierunku zaćmy, całych rodzin – festyn „Z miłości dla zdrowia”, Bieg Trzeźwości , akcja walka z nadwagą w rodzinie. Wszystkie te działania zmierzały do podniesienia poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców. Niektóre z przeprowadzonych kampanii mają charakter otwarty – nie przewidują limitu uczestników.
	Liczba osób uczestniczących w w/w kampaniach	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk			
Przeprowadzanie badań przesiewowych wśród dzieci i młodzieży	Liczba przeprowadzonych badań	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	Placówki opieki zdrowotnej	Zapobieganie chorobom wśród dzieci i młodzieży	Badania przesiewowe u dzieci i młodzieży dotyczą całej populacji dzieci i młodzieży, obejmują pomiary wzrostu i ciężaru ciała, kontrolę postawy, badania wzroku i słuchu. Ich wykonanie wraz z interpretacją realizowane jest w poszczególnych placówkach opieki zdrowotnej.
	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w w/w badaniach	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych			

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	ROK					REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
		2016	2017	2018	2019	2020			
Opracowanie i realizacja lokalnych programów promocji zdrowia psychicznego	Uchwała Rady Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim w sprawie zatwierdzenia lokalnych programów zdrowia psychicznego						UM Tomaszowa Mazowieckiego	Realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego	Działanie nie zostało zrealizowane
Organizowanie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym	Liczba organizowanych zajęć rewalidacyjno - wychowawczych	10 godzin tygodniowo	10 godzin tygodniowo	10 godzin tygodniowo	10 godzin tygodniowo	0	Placówki oświatowe -SOW Starostwo Powiatowe	Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym Rozwijanie samodzielności w funkcjonowaniu w codziennym życiu	W latach 2016-2019 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym prowadzono zajęcia w ilości 10 godzin tygodniowo dla jednej uczennicy w trybie nauczania indywidualnego. Zajęcia te zaspokoły potrzeby w tym zakresie.
	Liczb dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach	1	1	1	1	0			
Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi	Ilość przeprowadzonych działań skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi	2979	2413	3040	3100	2750	TCZ sp. zoo	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi	MOPS przeprowadza wywiady środowiskowe kierujące osoby z zaburzeniami psychicznymi do Środowiskowego Domu Samopomocy, w którym liczba miejsc jest ustalona na 30 osób. ŚDS działa w strukturach PCPR. W ramach MOPS prowadzone są doraźne konsultacje psychologiczne z klientami z zaburzeniami psychicznymi tak w ośrodku jak i w miejscu ich zamieszkania. Udzielane są również porady psychologiczne jednorazowe i cykliczne w ustalonych wcześniej terminach. W okresie maj-listopad 2016 w ramach realizowanego projektu Integracja 6 osób zostało objętych psychoterapią indywidualną prowadzona przez certyfikowanego psychoterapeutę oraz warsztatami rozwoju osobistego, w 2018r – 7 osób, w 2019 – 7 i w 2020r – 7 osób. MOPS przeprowadza wywiady środowiskowe kierujące osoby z zaburzeniami psychicznymi do specjalistycznych domów pomocy społecznej
		30	30	30	30	30	PCPR-ŚDS		
		4	4	4	4	4	MOPS		

CEL OPERACYJNY:

Wzrost bezpieczeństwa publicznego mieszkańców miasta

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Ograniczanie zagrożeń komunikacyjnych oraz związanych z patologiami społecznymi i przestępczością pospolitą

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Zwiększenie liczby patroli Policji i Straży Miejskiej poprzez zwiększenie liczby etatów	Liczba nowych etatów	Brak danych 26	Brak danych 17	Brak danych 17	Brak danych 19	Brak danych 18	KPP Straż Miejska	Poprawa bezpieczeństwa w miejscach publicznych	Komenda Powiatowa Policji nie podaje danych w zakresie liczby nowych etatów funkcjonariuszy jednostki na lata 2016-2020r. Z danych Straży Miejskiej wynika natomiast, że liczba etatów strażników miejskich jest w okresie sprawozdawczym na podobnym poziomie w kolejnych latach. Z informacji nadesłanej przez KPP w Tomaszowie Maz. wynika, że liczba patroli na ulicach miasta jest dostosowana do bieżącej analizy stanu bezpieczeństwa i bieżących potrzeb w tym zakresie.
	Liczba patroli na ulicach miasta	Brak danych Brak danych	562 Brak danych	941 Brak danych	985 Brak danych	1110 Brak danych	Straż Miejska KPP		
Wzmożenie działań prewencyjnych przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń	Liczba podejmowanych działań prewencyjnych przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń	1061	1197	1072	1221	Brak danych	KPP	Spadek liczby przestępstw i wykroczeń Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa	Wykrywalność przestępstw i wykroczeń na terenie Tomaszowa Maz. jest na różnym poziomie w kolejnych latach i trudno ją sklasyfikować pod kątem tendencji wzrostowych lub spadkowych. Analiza liczbowa danych wskazuje na właściwy poziom działań prewencyjnych służb oraz dobry poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta.
		1917	3258	2462	1755	1334	Straż Miejska		

Realizacja programów mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa na drogach	Liczba zrealizowanych programów	5	5	5	5	5	KPP	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i spadek zdarzeń drogowych	Zarówno Straż Miejska jak i Policja realizują zadania z zakresu wdrażania programów, mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa na drogach. Nie prowadzą jednak statystyk w zakresie ogólnej liczby osób biorących czynny udział w tych działaniach, które skierowane są do ogółu społeczności lokalnej. W roku 2020r realizacja zajęć została zawieszona w związku z pandemią Sars-Cov2.
	Liczba osób uczestniczących w w/w programach	2	2	2	2	2	0		
		Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	KPP Straż Miejska		
Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu miejskiego	Liczba zainstalowanych i zmodernizowanych kamer	0	11	2018-2020 - łącznie 78			UM Tomaszowa Mazowieckiego	Spadek liczby przestępstw i wykroczeń Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa	W roku 2017 uruchomiono po raz pierwszy na terenie miasta Tomaszowa Maz. system monitoringu miejskiego. Zainstalowano w tym okresie 11 kamer wraz z systemem zarządzania monitoringiem miejskim. W kolejnych latach zanotowano znaczący wzrost liczby zainstalowanych nowych kamer, których w latach 2018 – 2020 było już łącznie 78 szt. Funkcjonowanie systemu monitoringu miejskiego w oczywisty sposób przekłada się pozytywnie na wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta.
Organizowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych	Liczba zrealizowanych programów	2	3	4	3	1	Straż Pożarna Starostwo Powiatowe Straż Miejska UM Tomaszowa Mazowieckiego Placówki oświatowe	Ukształtowanie u dzieci i młodzieży poczucia umiejętności przewidywania zagrożeń dla życia i zdrowia oraz ochrony bezpieczeństwa własnego i innych	Na przestrzeni okresu sprawozdawczego, realizowanych jest kilka programów profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą z zakresu poprawy szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Programy realizowane były głównie przy współpracy Straży Miejskiej, Straży Pożarnej przy współpracy z Placówkami Oświatowymi na terenie miasta. Duża liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach, wskazuje na zainteresowanie podjętą tematyką oraz potrzebę rozwijania powyższej formy aktywności.
	Liczba osób uczestniczących w w/w programach	796	3404	3938	4413	1782			
Realizacja programu Program poprawy bezpieczeństwa w Tomaszowie Mazowieckim – Bezpieczne Miasto	Uchwała Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. w sprawie zatwierdzenia programu Program poprawy bezpieczeństwa w Tomaszowie Mazowieckim – Bezpieczne Miasto	2016-2020 Uchwała NrXLII/384/09 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 24.06.2009					KPP UM Tomaszowa Mazowieckiego Straż Miejska Placówki Starostwo Powiatowe inne podmioty	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta	W roku 2009r. podjęta została przez Radę Miasta Tomaszowa Maz. Uchwała w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu Poprawy Bezpieczeństwa w Tomaszowie Mazowieckim – Bezpieczne Miasto”, która realizowana jest do chwili obecnej przez podmioty polityki społecznej i służby z terenu miasta. Głównymi koordynatorami programu są KPP, Straż Miejska, Urząd Miasta oraz Starostwo Powiatowe. Wszyscy pozostali partnerzy programu uczestniczą w jego realizacji w zależności od rzeczywistych potrzeb problemowych. Wszelkie działania w ramach Programu służą poprawie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Tomaszowa Maz.

CEL OPERACYJNY:

Aktywizacja osób pozbawionych dostępu do kultury

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Tworzenie narzędzi ułatwiających dostęp do oferty kulturalnej

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Stworzenie interaktywnej strony internetowej „Kocham Tomaszów” z informacjami dotyczącymi pełnej oferty kulturalnej w mieście.	Liczba osób regularnie korzystających z oferty kulturalnej	1604	1325	1097	1078	486	Miejskie Centrum Kultury Organizacje pozarządowe prowadzące działalność w dziedzinie kultury Wydział Kultury, Promocji i Turystyki UM	Zwiększenie liczby osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych Regularne korzystanie przez osoby dotychczas nie zainteresowane kulturą z proponowanej oferty	Mniejsze zainteresowanie osób korzystających ze strony internetowej „Nasz Tomaszów” nie wpłynęło negatywnie na dostęp do wydarzeń kulturalnych w mieście. Zwiększyła się zarówno liczba kierowanych do mieszkańców miasta ofert imprez kulturalnych, szczególnie ogólnodostępnych i plenerowych oraz w latach 2016-2018 stopniowo a w roku 2019 znacząco zwiększyła liczba osób uczestniczących w poszczególnych imprezach o charakterze kulturalnym. Nastąpił jednak w roku 2020 spadek ilości wydarzeń kulturalnych oraz ilości osób uczestniczących w imprezach w związku z stanem zagrożenia epidemiologicznego SARS.CoV-2 na terenie kraju oraz panujących restrykcji sanitarnych.
	Ilość wydarzeń kulturalnych w mieście	200	195	250	270	75			
Docieranie za pośrednictwem bezpłatnej gazety „Kocham Tomaszów” z informacjami o wydarzeniach kulturalnych	Rodzaj oceny (negatywne, pozytywna) odnoszącej się bezpośrednio do jakości imprez kulturalnych wygenerowanej przez mieszkańców uczestniczących w wydarzeniach	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	brak statystyk	Miejskie Centrum Kultury Organizacje pozarządowe prowadzące działalność w dziedzinie kultury	Odpowiedni poziom merytoryczny zaplanowanych imprez kulturalnych Zróżnicowana oferta kulturalna	Wysoki poziom proponowanych działań kulturalnych zachęcił większą liczbę osób, mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości do udziału w zaplanowanych i zrealizowanych imprezach i działaniach kulturalno rozrywkowych. Szeroka oferta obejmuje: wystawy i koncerty ogólnodostępne, seanse filmowe, festiwale, przeglądy artystyczne, koncerty, prelekcje, warsztaty,

w mieście do jak największej liczby jego mieszkańców	Frekwencja mieszkańców uczestniczących w poszczególnych imprezach o charakterze kulturalnym	20.000	22.480	19.263	39.602	2.004	Wydział Kultury, Promocji i Turystyki UM		spotkania, wykłady, imprezy turystyczne tj. rajdy, konkursy, pokazy teatralne oraz rozbudowaną ofertę imprez plenerowych w przestrzeni miejskiej. W roku 2020 nastąpił spadek ilości wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób uczestniczących w imprezach w związku z stanem zagrożenia epidemiologicznego SARS.CoV-2 na terenie kraju oraz panujących restrykcji sanitarnych.
Umieszczenie działań kulturalnych realizowanych w mieście, w pakiecie usług objętych promocyjnymi zniżkami w ramach tzw. „Karty Tomaszowianina” skierowanej do mieszkańców Tomaszowa, w tym do osób o niewielkich dochodach Scentralizowanie części jednostek kultury w ramach Miejskiego Centrum Kultury w celu sprawniejszego zarządzania kulturą w mieście							Miejskie Centrum Kultury Organizacje pozarządowe prowadzące działalność w dziedzinie kultury Wydział Kultury, Promocji i Turystyki UM		Posiadacze Karty Tomaszowianina mają 20% zniżki na zajęcia stałe w placówkach z ofertą kulturalną (MCK) i 10% na jednorazowe akcje wakacyjne i feryjne co zwiększa zainteresowanie mieszkańców miasta zajęciami, wypoczynkiem letnim i zimowym dla dzieci i młodzieży. Parterami Karty Tomaszowianina są: Muzeum, Miejska Biblioteka Publiczna, MCK, Fundacja Proem Edu a także SP nr 10 Basen, ZSP Nr 2 Basen, TCS Sp. z.o.o. Arena Lodowa, Zola Aleksandra Kołkiewicz, Studio Tańca Sportowego KOBOS- DANCE, Marysiuk Mariusz LVGYM,BEE-FREE Sp. Z.o.o Caffè Galeria Bulwary, FARTEX Gropu Sp.z. o.o GG Kids. Skoordynowanie instytucjonalnej oferty kulturalnej na podstawie uchwały Rady Miejskiej Tomaszowa Maz nr XIX/187/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku.

CEL OPERACYJNY:

Innowacja modelu organizacji kultury

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Poprawa różnorodności i dostępności oferty kulturalnej

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Systematyczne zwiększanie, w ramach posiadanego budżetu, dotacji podmiotowej dla miejskich instytucji kultury	Procentowy wzrost środków budżetowych przeznaczonych na kulturę	+3.29%	+2%	+5,58%	+4,21%	+8,46%	Miejskie Centrum Kultury Organizacje pozarządowe Wydział Kultury, Promocji i Turystyki UM Młodzieżowa Rada Miasta Miejska Rada Seniorów	Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych o zasięgu większym niż lokalny	Na przestrzeni 2016-2019 roku nastąpił wzrost organizowanych na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego wydarzeń kulturalnych oraz imprez ogólnodostępnych. Urozmaicono ofertę dla wszystkich grup wiekowych i wyprowadzono działania kulturalne na ulice miasta. Istotne z punktu widzenia mapy kulturalnej miasta stał się organizowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka” Festiwal Love Polish Jazz Festival oraz liczne projekty dla mieszkańców miasta tj: „Śpiewać każdy może” i „Nowoczesne zaplecze kultury” . Dużym zainteresowaniem cieszył się projekt „Symfoniczna rozkładanka” dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach „Kultura w sieci” . Z zebranych danych wynika, że do dotychczas funkcjonującej oferty dodano: imprezy plenerowe w tym seanse filmowe „Kino na leżakach”, „Plenery malarskie” w przestrzeni miejskiej, spotkania „Kulturalne piątki” przy siedzibie MCK, w Parku Solidarności, na Przystani Miejskiej, Czwartkowe Koncerty Tarasowe z udziałem zespołów lokalnych i artystów polskich przy MOK, Dzień dziecka w plenerze oraz Sobotnie warsztaty rolkowe i imprezy oraz koncerty organizowane przy Skansenie Rzeki Pilica tj: Majówka, Słodkie Niedziele i Piknik militarny, koncerty i warsztaty w Parku Solidarności, koncerty na Przystani Miejskiej i wystawy w Grotach Nagórzyckich. Szereg imprez zorganizowano na terenie rewitalizowanej części miasta jak Plac Kościuszki czy Park Solidarności. W latach 2016-2019 w Tomaszowie Maz nastąpiło ożywienie działalności kulturalnej. Mieszkańcy miasta
Skoordynowanie i zróżnicowanie oferty programowej instytucji kultury za pomocą dotacji celowych oraz wdrożonych działań koordynacyjnych w ramach Miejskiego Centrum Kultury	Liczba organizacji pozarządowych korzystających ze środków budżetowych w celu skonstruowania własnej oferty kulturalnej	6	4	5	8	8/0		Urozmaicenie oferty kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych (dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy)	
Przeprowadzenie konsultacji z reprezentantami poszczególnych grup odbiorców na temat formy i zakresu oferty kulturalnej	Liczba wydarzeń kulturalnych w mieście	200	195	250	270	75		Wyprowadzenie działań kulturalnych na ulice miasta (ze szczególnym uwzględnieniem ścisłego centrum – zrewitalizowanego Placu Kościuszki Zaangażowanie różnych grup mieszkańców do przygotowania oferty kulturalnej	
Szersze udostępnienie lokali znajdujących się w zarządzie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na innowacyjne projekty kulturalne									
Wyprowadzenie działań kulturalnych z instytucji kultury na ulice									

<p>(w obszar/krajobraz miasta)</p> <p>Powierzenie organizacjom pozarządowym środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów kulturalnych w ramach ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie</p>										<p>niezależnie od wieku mogli korzystać z dodatkowych zajęć kulturalno rozrywkowych. Zarówno dzieci, młodzież i osoby dorosłe mogą brać udział w kółkach, warsztatach, spektaklach teatralnych, wystawach klasycznych i fotograficznych oraz koncertach. Emeryci i renciści mogli uczestniczyć w stowarzyszeniach i klubach seniora.</p> <p>Corocznie organizowano festiwal Dni Tomaszowa, Tomaszowskie Teatralia, Okręgowy Konkurs Recytatorski, Powiatowy Konkurs Plastyczny Kartka z Aniołkiem, Ogólnopolski Integracyjny Konkurs Dziecięcy – Tomaszowskie Lato.</p> <p>Wzrosła liczba organizacji pozarządowych korzystających z dotacji środków budżetowych: nadal organizowany jest Piknik Lokalni Niebanalni. W 2020 roku anulowano konkurs i organizacje pozarządowe nie otrzymały dotacji na realizację oferty kulturalnej.</p> <p>W roku 2020 nastąpił spadek ilości wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób uczestniczących w imprezach w związku z stanem zagrożenia epidemiologicznego SARS.CoV-2 na terenie kraju oraz panujących restrykcji sanitarnych.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY:

Edukacja kulturalna

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Wdrażanie mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego do udziału w kulturze

DZIAŁANIA	WSKAŹNIK EWALUACJI	2016	2017	2018	2019	2020	REALIZATORZY I PARTNERZY	OCZEKIWANE EFEKTY	UWAGI
Opracowanie i wdrożenie programu zajęć artystycznych dla uczniów tomaszowskich szkół	Powiększona i zróżnicowana oferta kulturalna w mieście	68	74	97	78	23	Tomaszowskie Centrum Kultury Organizacje pozarządowe Wydział Kultury, Promocji i Turystyki UM	Zwiększona liczba wydarzeń kulturalnych	Z każdym rokiem zwiększała się liczba wydarzeń kulturalnych dla wszystkich grup wiekowych. Cyklicznie organizowane były różne formy działań kulturalno oświatowych w tym dofinansowanych z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz środków Narodowego Centrum Kultury. Między innymi dostępny dla mieszkańców organizowany w ramach programu „Muzyka” Love Polish Jazz Festival” i szereg projektów dostępnych i realizowanych z zaangażowaniem w organizację mieszkańców miasta „Śpiewać każdy może”, „Nowoczesne zaplecze kultury”. Zainteresowaniem cieszyły się również organizowane w ramach programu „Kultura w sieci” projekt „Symfoniczna rozkładana” Na terenie miasta funkcjonuje chór i symfoniczna orkiestra miejska, prezentująca swoje umiejętności na dostępnych dla mieszkańców miasta koncertach i spotkaniach. Objęto szeroką ofertą kulturalno-edukacyjną uczniów w ramach projektu „Łódzkie pełne kultury” „Kolorowa lokomotywa”, projekt „Kto brzydko pisze, brzydko myśli w ramach którego organizowano warsztaty aktorskie i literackie, heppeningi i spektakle. Niezmiennie organizowano zajęcia fakultatywne, indywidualne i grupowe o charakterze artystycznym, w 2020 roku również w formie on line. Dzieci i młodzież uczestniczyły w imprezach ogólnodostępnych tj: piknikach, wystawach, koncertach, festiwalach ale również specjalnie skierowanych dla tej grupy programach, konkursach, przeglądach artystycznych, rajdach, warsztatach i wykładach, spotkaniach ze sztuką. Udostępniona po remoncie Przystań Miejska oraz Park Solidarności stały się miejscami spotkań artystycznych wszystkich grup wiekowych od dzieci po seniorów. Zaangażowano lokalnych twórców, artystów i
Opracowanie przez tomaszowskie instytucje kultury propozycji programów edukacji kulturalnej oraz ich pilotażowe uruchomienie dla uczniów zainteresowanych placówek edukacyjnych na terenie miasta	Wzrost liczby inicjatyw oddolnych realizowanych w dziedzinie kultury	40	41	28	46	0	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejskie placówki oświatowe Lokalni twórcy	Urozmaicenie oferty kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych (dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy)	
Opracowanie specjalistycznej oferty z elementami edukacji kulturalnej przez instytucje kultury we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej skierowanej do osób wymagających włączenia społecznego	Liczba programów edukacji kulturalnej jako uzupełnienie programu nauczania w placówkach oświatowych	42	37	85	72	10		Wyprowadzenie działań kulturalnych na ulice miasta (ze szczególnym uwzględnieniem ścisłego centrum – zrewitalizowanego Placu Kościuszki)	
Systematyczne rozwijanie partnerstwa międzysektorowego	Zwiększona liczba imprez i inicjatyw z udziałem twórców lokalnych	60	50	80	80	10		Udział osób w ofercie kulturalnej, które dotychczas nie były nią zainteresowane	

<p>instytucji kultury z placówkami oświatowymi, uczelniami wyższymi, sektorem pomocy społecznej oraz innymi instytucjami</p> <p>Wykorzystanie naturalnego kulturowego potencjału miasta (obszar centrum) poprzez zaproszenie lokalnych twórców do współtworzenia oferty kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych (wolontariat społeczny lokalnych twórców, pisarzy, poetów, artystów – plastyków, tancerzy)</p>								<p>Wzrost poziomu zainteresowania kulturą</p>	<p>ambasadorów kultury do udziału w koncertach miejskich, warsztatów dla mieszkańców miasta oraz wystawach. Organizowano wystawy malarskie i fotograficzne, między innymi „Wystawie Kobiet”, „Dary Jesieni” Czwartkowe koncerty Tarasowe, plenery malarskie, koncerty w przestrzeni miejskiej rewitalizowanej części miasta w Parku Solidarności. Przystani Miejskiej, Skansenie Rzeki Pilicy, Grotach Nagórzyckich . Zarówno w chórze jak i orkiestrze miejskiej biorą udział mieszkańcy amatorzy i miłośnicy muzyki, oraz absolwenci Państwowej Szkoły Muzycznej. Inicjatywa trafia do osób w różnym wieku, pozwala na wzbudzenie zainteresowania wśród osób które nie miały wcześniej dostępu do tego typu kultury wyższej. Przykładem może być prężnie działająca grupa wokalna dla dzieci, młodzieży oraz seniorów przy MCK i zorganizowane koncerty tematyczne np.:” Ach, być kobietą”</p> <p>W roku 2020 nastąpił spadek ilości wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób uczestniczących w imprezach w związku z stanem zagrożenia epidemiologicznego SARS.CoV-2 na terenie kraju oraz panujących restrykcji sanitarnych.</p>
---	--	--	--	--	--	--	--	---	--

Podsumowanie

Analiza informacji przekazanych przez instytucje i organizacje zaangażowane w realizację Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020, pozwala uznać, że Tomaszów Mazowiecki posiada potencjał podmiotów życia społecznego, które starają się wykorzystywać własne zasoby oraz możliwości materialne i personalne do rozwiązywania problemów społecznych. Zintegrowanie działań wszystkich podmiotów nie tylko daje możliwość przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu ale jest również celem samym w sobie strategii.

Przeprowadzona analiza danych nie daje podstaw do całościowej oceny funkcjonowania podmiotów działających w sferze lokalnej polityki społecznej. Pozwala jednak ocenić jakie działania były podejmowane i jaka była ich skuteczność. To z kolei daje podstawy do opracowywania miejskich programów i projektów na kolejne lata.

Na przestrzeni lat 2016-2020 podejmowano działania wpisujące się w cele strategiczne i operacyjne, czego dowodem są zrealizowane zadania, opisane w niniejszym sprawozdaniu. Strategia jest dokumentem elastycznym, który dostosowuje się do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych i potrzeb środowiska społecznego. Z uwagi na zwiększającą się liczbę mieszkańców w wieku senioralnym duża liczba działań skierowana była do tomaszowskich seniorów. Istotne jest stworzenie im warunków do godnego życia. Seniorzy są grupą, która bardzo chętnie korzysta z wszelkich form aktywności, skierowanych do nich.

Działania nakierowane były również na rodzinę, tak by wspierać jej funkcje oraz przeciwdziałać pojawiającym się negatywnym zjawiskom, takim jak przemoc, uzależnienie, bezrobocie, bezdomność.

Ważnym zadaniem było też stworzenie warunków do integracji społecznej i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, które coraz śmielej i chętniej pojawiają się w życiu miasta.

Nie wszystkie jednak z zaplanowanych działań udało się w pełni zrealizować. Nie zawsze wynikało to z braku możliwości podmiotów realizujących działania ale również z powodu braku osób zainteresowanych tymi działaniami, dotyczyło to np. utworzenie spółdzielni socjalnej czy indywidualnego planu wychodzenia z bezdomności.

Ta krótka charakterystyka jednych z najważniejszych obszarów życia społecznego mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego pozwala na stwierdzenie, że realizacja wskazanych w Strategii działań przyczyniła się do poprawy warunków życia mieszkańców. Będą one kontynuowane w następnych latach w ramach kolejnej strategii, której działania będą ukierunkowane na problemy rodzin, seniorów, osób niepełnosprawnych, jako grup najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym. Obejmować ona będzie również nowe cele i zadania będące odpowiedzią na pojawiające się regulacje prawne oraz zmieniające się warunki życia mieszkańców i ich oczekiwania. Jednym z nich jest stworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych-chorych, niepełnosprawnych, wymagających wzmożonej opieki.

Zauważalny wpływ na działania w ramach strategii miał ogłoszony stan epidemii Sars-COV 2 w 2020 roku. Znacząco ograniczył aktywności podmiotów realizujących cele strategii, ale spowodował również wzrost działań pomocowych na rzecz osób potrzebujących wsparcia w tym czasie, przede wszystkim osób starszych. Planowane działania na kolejne lata powinny uwzględniać ewentualne negatywne skutki jakie w życiu społecznym zostawi epidemia.